

***”La politique est la science de la liberté*”**

Pierre Joseph Proudhon (1809-1865)

 

Trong thời gian gần đây, rất nhiều người đã dùng câu *«Tôi không làm chính trị»* để giải thích lập trường của mình (thí dụ, để từ chối không tham gia vào sinh hoạt gây quỹ từ thiện, xin chỉ ký can thiệp cho các nhà đấu tranh dân chủ ở nước ngoài, hoặc để giải thích thái độ lãnh đạo của họ trước những biến động ở Việt Nam).

Câu này như một điệp khúc được xâu dệt nên rất dễ dàng trong môi trường hợp, nó đóng vai trò chìa khóa then chốt giúp người ta nhanh chóng thoát ra khỏi những ngõ ngách ngòp, khó xử.

Tôi xin nhân dịp này đưa ra một vài suy nghĩ về một vài danh từ chính trị. Hơn nhiên, chữ Chính Trị ở đây chỉ mang một ý nghĩa đơn giản, thông dụng trong sinh hoạt thường nhật của chúng ta chứ tôi không đề cập đến những sự ham thích để luận bàn về Chính Trị của những chính khách chuyên gia, xâu dệt nên chính trị để nắm chính quyền.

Chính trị có mục đích quên đi cũng chẳng xong, chính trị đầy rẫy chung quanh ta, bao bọc, xâm nhập, tác động đến sự sống con người, dù ta có mục đích thu mình vào vỏ ốc. Sáng dậy mở TV là thấy chính trị, thâm nhập công cụ vì phải có tiền mang quân đi dẹp terrorisme, năm nay thu thuế không giảm như là khi ra tranh cử, còn tăng thêm là khác. Mở internet, thấy tin hơn 90% dân biểu ở Mỹ bỏ phiếu chấp thuận phải ghi mức ràng buộc vì tiền trả cho Việt Nam vào với Nhân Quyền, vì nhà cầm quyền Việt Nam tham ác nên tiền mà vốn đàn áp tôn giáo, bắt bớ, thiêu hủy, t a, lính mặc đi tù, dân thì không có một tờ báo để cập.

Đi làm ghé mua xăng, mức hơn hôm qua chút ít, chợt thấy báo nói mức lít xăng, chính phủ đánh thuế 45 xu. Tiền đó để làm gì, bù vào 40 triệu mùa xuân năm tới, bù đắp thiếu hụt ngân sách do đóng cầm quyền nhiệm kỳ trước để lại, cuộc tranh cử của dân ý năm xưa đòi tách rời Québec hình như cũng đã thâm nhập mấy trăm triệu. Xe buýt đình công, cán bộ nghiệp đoàn cầm biểu ngữ. Đó là những hình ảnh chính trị đổ vào óc, vào tim, ta dù muốn sống như cây cũng không thoát được những chi phí này.

Xin nhắc lại vài điểm của Đinh Linh ghi trên báo Ngày Thông do nhóm bạn trẻ chấp nhận. Nhà

văn Đình Linh qua M&# năm 1975 lúc m&#i 11 tu&#i, anh thông thạo o c&# hai ngôn ngữ Anh-Vi&#t, làm thơ, viết văn, dịch sang tiếng M&# nh&#ng truyện ngắn t&# Vi&#t Nam trong Đêm L&#i Xu&#ng. H&#i v&# quan h&# văn ch&#ng và th&#i cuộc trên văn nghệ sĩ, anh phát biểu: «*Ng&#i trí thức phải suy nghĩ cho đến nỗi đến chỗ nh&#ng vấn đề chính trị, vì chính trị nh&#m vào tất cả các phạm vi đời sống. Nếu anh có cái nhìn lệch lạc về chính trị thì anh sẽ khó hiểu những ý nghĩa lịch sử, xã hội và đời sống nói chung*».

Đ&# hiểu chính trị chỉ phải sinh hoạt văn ch&#ng trong những cách nào, hãy nghe Đình Linh: «*Cái thế giới nh&#t về sinh hoạt văn ch&#ng trong những cách là cái H&#i Nhà Văn. Phải ngoan ngoãn làm theo điều vô hạn này... H&#i Nhà Văn luôn luôn theo chiều dài của nhà nước. Mỗi khi một nhà văn nào bỏ nhà nước đàn áp thì H&#i Nhà Văn lại rút bình th&#n và im thin th&#t. Thậm chí nh&#u khi H&#i Nhà Văn lại còn hòa theo Anh C&# để n&#t chính h&#i viên mình*».

L&#y chuyện Đình Linh để nh&#i nh&#ng lại cả các vấn đề khuyên bảo chúng ta không nên làm chính trị, tôi nghĩ rằng chúng ta không có tài làm chính trị, không có sức làm chính trị, nh&#ng không phải vì thế mà chúng ta không có thái độ và ý nghĩa và thế chấp sẽ có một cả mình trên mảnh đất này. Chúng ta là cái tuổi trẻ, ng&#i theo cha mẹ đi từ 75, kể đi sau chốt n&#ch trên thuyền nh&#, có kẻ sanh ra bên này, ra để ng cái visibilité nó càng lộ ra, không hề che giấu. Lúc hết công việc hàng ngày, ta càng thấy h&#i v&# ta, mà lại đáp còn mông lung bàng bạc. Hiểu cái tâm lý nh&ng n&# đó đè nh&ng trên chúng ta, «ng&#i ta» bảo chúng ta quên đi, và «đ&#ng làm chính trị»...

V&#a rồi, đi nghe một buổi diễn thuyết về kinh tế, ông giáo sư thao thao và phát triển kinh tế, bảo rằng hãy quên đi để xây dựng. Có ng&#i để v&#n để dân chủ, xã hội nh&# một điều ưu tiên t&#y u để phát triển, ông nói ông không làm chính trị. Về sau một vài ông đi du học bên ngoài tìm kiếm miền Nam, bây giờ để các m&#i v&# cho một ân hu&#, ông chấp nhận bài học chiêu dụ «quên đi» cả a cả u Th&# t&#ng Võ Văn Kiệt, trong lúc để ng cả ông v&#n một sát ng&#i có lòng yêu nước, v&#n kiêu h&#nh với kẻ n&#m này n&# hàng năm hàng tháng... Không biết ông và ông Kiệt có mắc chứng Alzheimer?

H&#i ngo&#i, nhi&#u ng&#&#i c&#&# lòng qu&#n ti&#n c&#u l&#t, c&#u đ&#i, c&#u tr&# em b&#t h&#nh, khuy&#t t&#t, nh&#ng khi đ&#t v&#n đ&# t&#ng tr&# nh&#ng ng&#&#i v&# t&#i trong v&#ng lao lý thì l&#i vi&#n c&# không làm chính trị. Trong ph&#m vi y gi&#i trong n&#&#c, B&#c sĩ Ph&#m H&#ng S&#n đ&#ng l&# c&# th&# s&#ng sung túc, nh&#ng l&#i m&#nh mi&#ng ch&#ng l&#i đ&#c tài, b&# b&# tù năm m&#&#i năm, cách ly gia đình, nh&#n quả ti&#p t&# c&#a v&# qua công an mà không đ&#&#c cho phép g&#p m&#t; c&# th&# nào anh s&# b&# ch&# tr&#ng <không làm chính trị> b&# quên trong l&#nh l&#o mùa đông mi&#n B&#c? Không ch&# Ph&#m H&#ng S&#n, bao nhiêu ng&#&#i tr&# đ&#ng l&#a tu&#i can đ&#m h&# hào dân ch&# hóa gi&#a lòng đ&#ch cũng đang b&# hành h&# ch&#n lao tù. Xin hãy đ&#ng quên nh&#ng chi&#n sĩ can tr&#ng này.

Th&#t ra ch&# nghĩa *Quên*, và *không làm chính trị* n&#u ta áp đ&#ng đ&#&#c, c&# l&# s&# làm cho cu&#c s&#ng bên này thanh th&#n h&#n. Ta không còn ph&#i nh&#c nh&#i b&#n tâm ta ch&# là m&#t thi&#u s&# may m&#n đ&#&#c h&#ng nh&#ng ti&#n nghi v&#t ch&#t, tâm linh trong khi 80 tri&#u đ&#ng bào đã 32 năm qua, ao &#&#c đ&#&#c m&#t ph&#n n&#p s&#ng an bình n&#m c&#a chúng ta t&#i h&#i ngo&#i. N&#u quên đ&#&#c, ta không còn ph&#i nghĩ đ&#n hàng trăm ngàn n&#n nh&#n đã v&#i mình đ&#&#i bi&#n sâu hay đã sa tay h&#i t&#c cũng ch&# vì hai ch&# T&# do, m&#t danh t&# đã tr&# thành quá bình th&#ng quen thu&#c v&#i chúng ta. Ch&# s&# m&#t lúc nào đó, qu&# h&#ng v&#n chìm trong s&#c c&# máu b&#o tàn, đ&#t n&#&#c ch&#ng nh&#ng b&#&#c đi l&#c h&#u trong khi c&# th&# gi&#i đang chuy&#n mình v&#&#n đ&#n ánh sáng văn minh, Vi&#t Nam s&# không còn là ni&#m t&# hào c&#a các th&# h&# sau này. B&#i nh&#ng trang s&# hào hùng c&#a h&#n 4000 năm đ&#ng n&#&#c đã không bao gi&# đ&#&#c bi&#t đ&#n. Ngay tr&#&#c m&#t nhi&#u ng&#&#i đã r&#t th&# v&#i v&#n m&#ng đ&#t n&#&#c. Ta s&# c&# t&# h&#i ta đã gi&# ph&#n nào trách nhi&#m tr&#&#c s&# suy vong này. Ngay chính gi&# phút này, c&# bao gi&# ta t&# h&#i t&#i sao Vi&#t Nam đã không n&#i g&#t các n&#&#c đ&#n anh trong ng&#n trào dân ch&# c&#a th&#p niên 90. Qua ng&#n sóng dân quy&#n này, bao thành tr&#i c&#ng s&#n kiên c&# nh&#t đã b&# s&#p b&#i nh&# b&#c t&#ng ô nh&#c Bá Linh và nh&#ng b&#c t&#ng Lê-n&#n kh&#ng l&#. Đ&#c, Nga và nhi&#u n&#&#c Đ&#ng Âu khác đã thoát ra đ&#&#c g&#ng k&#m C&#ng s&#n, tìm v&# th&# gi&#i t&# do. T&#t nhiên, câu tr&# l&#i ch&#a đ&#ng nhi&#u &#n s&# ph&#c t&#p. Nh&#ng c&# bao gi&# ta đ&#t v&#n đ&#: s&# th&# c&#a nhi&#u đ&#ng bào l&#u vong cũng là m&#t ph&#n c&#a bài đ&#p s&# ???

C&#ng đ&#ng ng&#&#i Vi&#t h&#i ngo&#i c&# th&# tr&# thành h&#u ph&#ng m&#nh m&# cho công cu&#c đ&#u tranh ki&#n t&#o dân ch&#. Đ&#i đ&# s&# gi&#i tr&# l&#u vong là thành ph&#n tinh hoa c&#a dân t&#c khi&#n các đ&#n th&# Vi&#t Nam t&# n&#n c&#a m&#i l&#p tu&#i h&#i đ&# nh&#ng đi&#u ki&#n thi&#t y&#u: nh&#n l&#c và tài l&#c l&#i thêm kh&# năng v&#n đ&#ng đ&# lu&#n th&# gi&#i. C&# s&# h&#u thu&#n h&#ng m&#nh nh&# th&#, tinh th&#n nh&#ng ng&#&#i trong n&#&#c càng thêm ph&#n ch&#n. S&#c m&#nh qu&#n chúng luôn là vũ khí l&#i h&#i c&# th&# l&#t đ&# m&#t chính th&# b&#o quy&#n.

Chúng ta may m&#n đã có l&#ch s&# phong phú c&#a m&#t dân t&#c hào hùng. H&#i Ngh&# Di&#n H&#ng là

ch&#ng tích c&a tinh th&n b&t khu&t c&a toàn dân Vi&t. B&n ph&n c&a chúng ta là ti&p t&c b&&c đi c&a ti&n nhân. Hãy đ&#ch s& sau này khi vi&t v& chúng ta s& là nh&ng ng&&i tha h&&ng nh&ng luôn hoài ni&m xây đ&p cho m&t x& s& nghèo nàn o&n o&i đ&&i vòng k&m t&a c&a g&ng c&ng đ&. Đ&ng đ&#ch s& phê phán chúng ta nh& nh&ng k& may m&n nh&ng đã b& ru mê b&i nh&ng ti&n nghi êm ái. Đ&ng đ&#ch s& nói v& m&t t&p th& l&u vong l&ng l&o v&i nh&ng chia r&, r&t h&ng h& tr&&c bao tr&m luân n&i đ&t m&.

V&i nh&ng lý do nêu trên, tôi e r&ng ta không th& và không nên quên nh&ng xu&t x& c&i ngu&n c&a mình. Ngày bé tôi v&n ghét và s& hai ch& Chính Tr&. Nh&ng t& khi khoác vào ng&&i danh hi&u t& n&n chính tr&, thì hai ch& này đã dính vào đ&i ta nh& m&t nghi&p v&n, nh& m&t ràng bu&c quá kh& hi&n t&i và t&&ng lai. Nh& đ&#an &i, m&t nhà văn đã nói: *«Làm chính tr& trong nghĩa nhân b&n, là cùng ng&&i khác hành đ&ng đ&#t o đ&i u ki&n cho con ng&&i h&c làm ng&&i, thành ng&&i, không ng&ng phát tri&n nhân tính c&a mình, c&a đ&ng lo&i. Vì chính tr& trong nghĩa sâu s&c c&a nó, là kích th&&c c& b&n nh&t c&a con ng&&i»*.

Theo thi&n ý, n&u làm chính tr& có th& mang l&i s& t& do dân ch& cho 80 tri&u ng&&i Vi&t Nam, có th& c&u l&y m&t đ&t n&&c Vi&t Nam đang c&n ki&t trong đói kh&, b&nh ho&n, đ&t nát, đ& Sài-gòn không còn là thành ph& H& Chí Minh v&i nh&ng băng ho&i buôn ng&&i, ăn xin, tham ô; n&u làm chính tr& có th& t& o đ&i u ki&n cho các em nh& th& thái đ&n tr&&ng thay vì lê l&t ngoài đ&&ng ph& tìm k& m&u sinh, có th& mang l&i cho dân Vi&t m&t đ&i s&ng t& duy an &n thay vì luôn ph&p ph&ng nh&p th& trong lo âu s& hãi; vâng, tôi xin t& b& thành ki&n ngày x&a đ& xin đ&&c h&c làm chính tr&. Xin các b&c tr&&ng th&&ng còn tâm huy&t dân t&c ch& cho m&t h&&ng đi. Xin các v& hãy ch&ng t& cho con em mình là các v& đã không bao gi& quên.

Theo tinh th&n này, tôi xin ghi l&i n&i đây lòng c&m ph&c đ&i v&i chí khí thép gan c&a h&n 50 h&i đoàn b&n tr& bên tr&i Úc trong công cu&c v&n đ&ng v&a qua bu&c đài truy&n hình SBS ph&i đình ch& ngay t&c kh&c vi&c phát hành ch&&ng trình th&i s& c&a VTV4 nhi&m đ&y tính cách tuyên truy&n cho C&ng S&n Vi&t Nam. Khí th& c&a các b&n có th& chẳng là m&t b&ng c& h&ng h&n là các b&c cha m& đã luôn nh& và trao l&i cho th& h& tr& m&t truy&n th&ng đ&u tranh cho chính nghĩa.

Bây gi& tôi không mu&n quên, và cũng không đ&&c n&a.